

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
> Sigurbjörg Sæmundsdóttir
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Reykjavík, 20.09.2019

Tílefni

Niðurrif á togaranum Orlik

Beiðni um breytingu á undanþágu

10100

Höfundur

BS/ bryndis@vso.is

Varðar: Umsókn um starfsleyfi vegna niðurrifs á togaranum Orlik

Skipasmíðastöð Njarðvíkur hf. fékk fá tímabundna undanþágu vegna kröfu um útgáfu starfsleyfis byggða á 5. gr. reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirlit þann 19. júlí sl. Vegna óvæntra aðstæðna sem upp komu er sótt um breytingu á undanþágunni varðandi staðsetningu framkvæmdar. Framkvæmdalýsing er að mestu leyti óbreytt en þó eru breytingar á uppsetningu mengunarvarnarbúnaðar. Verkið er unnið í samráði við stjórn Reykjaneshafnar.

1 Forsaga

Fyrirhugað er að rífa niður rússneska togaranum Orlik sem hefur staðið í Njarðvíkurhöfn frá haustinu 2014 og er í eigu Hringrásar. Skipið var í rekstri frá 1984 -2012, en hefur ekki verið í rekstri síðan þá. Til stóð að skipið yrði flutt til niðurrifs erlendis, en ekki varð af því. Sótt var um leyfi til að rífa skipið í Helgúvík en starfsleyfi fékkst ekki til þess.

Í byrjun júlí 2019 komu í ljós göt á skrokk Orliks og ljóst þótti að ekki mætti bíða lengur með að fjarlægja skipið úr höfninni til að forða því að það sökkvi. Engin varanleg aðstaða er fyrir hendi á landinu til niðurrifs skipa af þessari stærð og ekki er fyrir séð að henni verði komið upp. Samkvæmt mati úttektaraðila er skipið illa farið og óhæft til að draga það yfir hafið til starfsstöðva erlendis. Hér var því komin upp pattstaða. Vegna dráttar á málinu í áraradír var skipið ekki lengur sjófært og því ógn við öryggi í og við höfnina. Vegna ástands skipsins var það mat þeirra sem að málinu koma að eina raunhæfa leiðin væri að rífa skipið í Skipasmíðastöð Njarðvíkur. Það var kynnt Umhverfisstofnun á fundi sem stofnunin átti með Hringrás, Skipasmíðastöð Njarðvíkur, Reykjaneshöfn og Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja.

Skipasmíðastöð Njarðvíkur fékk undanþágu umhverfis- og auðlindaráðuneytis frá starfsleyfi til að rífa skipið Orlik við skipasmíðastöðina, þann 19. júlí sl. Til stóð að grafa rennu í fjöru framan við skipasmíðastöðina gera malargarð um skipið þannig að hægt væri að rífa það þar. Þegar hefja átti undirbúning kom í ljós að þar er klöpp en samkvæmt fyrirliggjandi upplýsingum var talið að botninn væri mól og hægt væri að dýpka rennuna. Skipið er stórt og þungt og ristir of djúpt til að hægt sé að koma því að stöðinni. Ákveðið var að undirbúningur niðurrifs færi fram við Norðurgarð í Njarðvíkurhöfn, þar sem að skipið yrði létt. Ekki var talið öruggt að vinna í og við skipið þar sem það stóð áður við bryggju. Hætta var á að skipið sykki og mikil áhætta að hafa það lengur við bryggjuna.

Þann 31. ágúst var skipið fært að Norðurgarði en þá var stórstraumsfjara, sem var forsenda þess að hægt væri að færa skipið. Útbúin hefur verið renna við hlið Norðurgarðs og tímabundinn garður settur meðfram skipinu til að hægt sé að komast að því báðum megin frá.

Hafist var handa við að létt skipið. Byrjað var á að fjarlægja lausamuni og síðan átti að fjarlægja spilliefni og asbest. Því næst stóð til að fjarlægja allt stál ofan þilfars, brú, gálga og annan búnað. Til stóð að fleyta skipinu að tilbúnum garði við Skipasmíðastöð Njarðvíkur þegar búið væri að létta það.

2 Stöðvun niðurrifs á skipinu

Fulltrúar Umhverfisstofnunar kom í eftirlit þann 3. september, skoðuðu starfssvæðið og skipið og áttu fund með fulltrúa heilbrigðiseftirlits Suðurnesja og hafnarstjóra Reykjaneshafnar. Einnig hefur stofnunin fundað með Hringrás í Reykjavík. Umhverfisstofnun telur að niðurrif skipsins sé hafið við Norðurgarð Njarðvíkurhafnar. Undanþága frá starfsleyfi gildir fyrir niðurrif við Skipasmíðastöð Njarðvíkur. Stofnunin ákvað að stöðva niðurrif á skipinu þar til tilskilinna leyfa hefur verið aflað.

3 Staða verkefnisins

Nú stendur Orlik við Norðurgarð Njarðvíkurhafnar. Staða málsins er þannig að unnið er að því að ljúka uppsetningu á mengunarvarnarbúnaði við Norðurgarð. Sett hefur verið flotgirðing aftan við skipið og dæla og olúgildra verða sett upp á næstu dögum. Unnið er að því að fjarlægja lausamuni og spilliefni úr skipinu. Frekari vinna við skipið mun bíða niðurstöðu í leyfismálum. Vinna við tímabundinn garð hjá Skipasmíðastöð Njarðvíkur er ekki hafinn.

Framkvæmdin er að mestu sambærileg þeirri sem lýst var í matsskyldufyrirspurn Skipasmíðastöðvar Njarðvíkur frá júlí 2019 „Niðurrif á togaranum Orlik á athafnasvæði Skipasmíðastöðvar Njarðvíkur – matsskyldufyrirspurn“. Munurinn felst í staðsetningu inn í höfninni og því að mengunarvarnarbúnaður verður settur upp tímabundið á hafnarkantinum líkt og lýst er í meðfylgjandi greinargerð. Núverandi staðsetning hefur þann kost að vera inn í höfninni og minni öldugangur er þar en við Skipasmíðastöðina.

Tengiliðir vegna beiðninnar eru:

- Bryndís Skúladóttir, hjá VSÓ Ráðgjöf, bryndis@vso.is (s: 824 6113)
- Þráinn Jónsson, hjá Skipasmíðastöð Njarðvíkur, thrainn@skn.is (s: 892 2328)

Virðingarfyllt,

Bryndís Skúladóttir

VSÓ Ráðgjöf

Fylgiskjöl:

VSÓ Ráðgjöf (2019) Niðurrif á togaranum Orlik á við Norðurgarð í Njarðvíkurhöfn, Greinargerð með umsókn um breytingu á undanþágu frá starfsleyfi, september 2019